

Югозападен университет „Неофит Рилски“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Минко Стоев Хаджийски

за доц.д-р Иванка Василева Асенова – участник в конкурс за придобиване на академична длъжност „професор“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, научна специалност –Медицинска психология (Невропсихология), обявен в Държавен вестник, бр. 52/02.07.2019 г.

1.Данни за кандидата

Доц. д-р Иванка Асенова е родена на 23.04.1965 година. Средно образование завършва през 1984 година в ЕГ “Ромен Ролан“ – Стара Загора. Висше по дефектология във ВПИ – Благоевград –през 1989г. 1994г. следдипломно придобива квалификация по психология във ВПИ Благоевград. През 1999 придобива НОС „доктор“ ,след защита на дисертация „ Изследване на хемисферната специализация за дихотична фонемна перцепция при различни типове заекване”.

В периода 1989-1997г. работи като логопед в Помощно училище в Димитровград. От 1997 до 1999 г. е асистент в ЮЗУ „Неофит Рилски” От 2006г. е редовен доцент по Медицинска психология /Невропсихология/ ЮЗУ „Неофит Рилски” Благоевград. В бакалавърски и магистърски програми чете лекционни курсове по Физиологична психология, Психопатология, Невропсихология, Медицинска психология, Клинична психология, Психология на аномалното развитие, Психосоматика, Психодиагностика и др.

От 1998г до 2001г е хоноруван преподавател в ШУ „Епископ Константин Преславски” в програма по Специална педагогика. В периода 2013г- 2016г е хоноруван преподавател по логопедия в НБУ.

През времето на професионалната си дейност доц.Асенова е била научен ръководител на 110 дипломанти /наши и чуждестранни/ в бакалавърска и магистърска степен. Рецензирала е над 50 дипломни работи на английски език на студенти обучаващи се в магистърска програма по Специална педагогика. Осъществила е научно ръководство на 12 редовни докторанти, от които 3-ма са успешно защитили, 3-ма са отчислени с право на защита и 6-ма са в процес на обучение.

Доц. Асенова е участвала в 11 проекта, от които 2 международни, в различно качество – ръководител, експерт, наставник.

Тя е била член на научни журита – с 2 становища за „доктор на науките”, с 3 рецензии и 5 становища за „доктор”, с 1 становище за „професор” и с 2 становища за „доцент”.

Свидетелство за професионализма и научния авторитет на доц. Асенова е и участието ѝ в редакционни колегии, включително като главен редактор на наши и чужди списания и сборници, както и рецензирането на статии, сборници, монографии и учебници /включително реферирани по Скопус/.

Кандидатката е участвала в 4 национални конгреса по психология, 6 международни конференции в чужбина, и 12 научни конференции с международно участие в България.

Заслужава да се отбележи факта, че кандидатката е цитирана в 83 публикации, от които 8 в научни реферирани и индексирани издания, 69 в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 6 в нереперирани списания с научно рецензиране.

2. Данни за конкурса

Конкурсът за придобиване на академична длъжност „професор”, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, аучна специалност – Медицинска психология(Невропсихология), е обявен в Държавен вестник, бр. 52/02.07.2019 г. за нуждите на катедра „ Психология” към Философски факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

В него участва един кандидат и са спазени всички изисквания по Закона за развитието на академичния състав, включително необходимите наукометрични изисквания. Видно от приложената справка, същият е обезпечен с необходимата академична натовареност. По процедурата не се констатира нередности.

3. Описание на научните трудове и приноси

В конкурса за професор доц. д-р Иванка Асенова участва с 1 бр. монография (основен хабилизационен труд на английски език), 1бр. монография, 1 бр. Университетски учебник, 10бр. статии и доклади, публикувани в реферирани и индексирани бази данни (Скопус и Уеб ъв сайънс), 56 статии и доклади в нереферирани издания (някои в съавторство) и 1 бр. студия.

Впечатляващият обем на научната продукция на доц. Асенова в съдържателно отношение условно бих разделил на три допълващи се и взаимосвързани сфери. Предварително бих искал да направя уговорката, че във всяка от тях има безспорни авторски приноси, както в задълбочен литературен анализ, така и в собствени емпирични изследвания. Това прави трудно тяхното извеждане и обобщаване.

Първата и най-широко представена област в творчеството на доц. Асенова е свързана с мозъчната латерализация, свързана както с нарушения на развитието, така и като функция на интактния (номален) мозък. Тук на първо място бих поставил хабилитационния труд ***Brain Lateralization and Developmental Disorders***. Тази монография, издадена на английски език е сериозен труд, представляващ задълбочено изследване на връзката между мозъчната латерализация и често срещаните в детската психопатология разстройства – заекване, дислексия, несиндромна интелектуална недостатъчност и аутизъм. На основата на обширен литературен материал и собствени проучвания, авторката прави съществени изводи, които разширяват научното познание в една област, която определено страда от наши изследвания и текстове. Става въпрос за все още недостатъчната представеност на невропсихологическите обяснения в разбирането на психологическите и психопатологическите процеси и явления. В този смисъл приносите освен конкретно тематичен характер, трудът имат и общо методологично значение. Не мога да не спомена и положителната оценка на труда, която дава проф. Джеймс Лоу от Нюкаслския университет.

Въпросите на латерализацията на мозъчните функции и връзката с различни нарушения са обект на изследователски интерес и в редица статии и доклади. Същите разглеждат задълбочено такива връзки на атипичната латералност като например с неврологичните проблеми на развитието, ДЦП, шизофренията, умствената изостаналост, аутизма. Заслужава да се отбележи факта, че изследователските резултати и изводи не са самоцелни, а с определени прогностични, диагностични и терапевтични значения и ползи.

В 22 статии и доклади авторката показва латерализацията на церебралните функции в интактния (неувреден) мозък. Този аспект на изследователския интерес е представен в полезни и необходими за психологията, особено за

диференциалната и педагогическата, научни резултати. Става въпрос за влиянието на етническата и културна принадлежност върху различията в хемисферната асиметрия, връзката на билингвизма с ляво-дясната хемисферна доминантност, ефекта на музикалното обучение върху езиковата латерализация, ефекта на музикалното и математическо обучение върху езиково-перцептивните способности. Специално следва да се отбележат публикациите, засягащи връзката на ръкостта и езиковата латерализация. Със собствени изследвания авторката доказва, че „насилственото” развитие на непередпочитаната ръка предизвиква промени в мозъчния контрол и на езика. Темата за ръкостта е развита и в други изследователски опити, където компетентно и убедително същата се свързва с личността. В няколко статии доц. Асенова емпирично доказва връзката на ръкостта с личностната тревожност, екстраверсията, емоционалната интелигентност, когнитивните стилове, интересите и специалните способности.

Втората област на научните търсения бих отнесъл към абнормната невропсихология и общата психопатология. Тук на първо място трябва да се отбележи монографичния труд „*Невропсихология*”. Същият представлява цялостно, представено в подходящ, достъпен и научно издържан вид представяне на структурата и функциите на мозъчните системи, като субстрат на психичната дейност и нарушения. Основното достойнство на труда е сполучливият опит да се обобщят и свържат класическите, от времето на Лурия, със съвременните невропсихологически виждания, което е обогатяване на съществуващото познание в тази област.

Университетският учебник „*Психопатология*” е добре организиран и в достатъчен обем, съдържателен опит да бъдат описани достъпно, интересно научно съвременните концепции в психопатологията. Учебникът допълва едно двевековно познание за разстройствата в психичните процеси и

съответното им нозологично определяне. Съдържанието е поднесено стандартно в обща и специална (клинична) части. Добро впечатление прави фактът, че клиничната част е съобразена с DSM-5, което „изпреварва” подобни текстове, основани на класификацията на МКБ-10. Намирам за удачно илюстрирането на отделни части със случаи от клиничната практика, което повишава дидактическата стойност на учебника.

Към тази област определено се отнасят и 9 статии, свързани с психологични, диагностични и терапевтични страни на психопатологията на развитието. В порядък на изброяване бих отбелязал публикациите ,отразяващи изследвания на заекването, темперамента, комуникативните нарушения, хиперактивността и връзката ѝ със семейството, отношенията родител-дете при тежките разстройства и терапевтичния модел за работа с дисфазия.

Третата област засяга редица, проблеми свързани с психологията на личността. Общо в 13 статии авторката разглежда важни и значими включително за терапевтичната практика въпроси за детско-юношеската невротичност и тревожност, професионалното ориентиране, емоционалната интелигентност, индивидуалните когнитивни стилове, личностен профил на зависимите, на майките осиновителки, влиянието на институционализирането върху личността и пр. Всички те са актуални, подкрепени със собствени изследвания и допълват представата за разностранна целенасоченост на авторката.

4. Бележки и препоръки

Бих препоръчал на доц. Асенова да продължи работата си по наистина малко познатата у нас Криминална невропсихология, защото това е необходимо за разбиране на биологичната страна на криминалното

поведение. Също така бих препоръчал издаването на български език на реабилитационният ѝ труд.

5. Преподавателска работа

Лични впечатления от преподавателската работа на доц. Асенова нямам. Но видно от биографията и справка за аудиторна заетост, които е представила, тя се изживява като успешен преподавател в една широка психологическа област с акцент на биологичното. Без да изброявам всичката ѝ аудиторна ангажираност, бих споменал лекционните курсове по физиологична психология, Психопатология, Клинична психология, Медицинска психология, Психология на управлението в бакалавърски и магистърски програми по психология, социална педагогика и връзки с обществеността. Преподавателският ѝ облик се допълва от преподаването като хонорирувана на логопедия в два други университета.

.

6. Заключение

Предвид гореизложеното убедено препоръчвам на членовете на уважаемото научно жури да предложат на Факултетния съвет на Философски факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” присъждане на академичната длъжност „Професор” на доц.д-р Иванка Асенова в професионално направление 3.2 Психология, научна специалност Медицинска психология (Невропсихология).

27.09. 2019г.

В.Търново

Член на жури:

/проф.д-р М. Хаджийски/

South-West University "Neofit Rilski"

ASSESSMENT STATEMENT

From Prof. Dr. Minko Stoev Hadzhiyski

For Assoc. Prof. Dr. Ivanka Vasileva Asenova

Participant in the competition for acquiring the academic position of "Professor", field of higher education 3. Social, business and legal sciences, professional field 3.2. Psychology, scientific specialty "Medical psychology (Neuropsychology)", published in the State Gazette, issue. 52 / 02.07.2019

1. Details of the applicant

Assoc. Prof. Dr. Ivanka Asenova was born on 23.04.1965. She completed her secondary education in 1984 at the "Romen Roland" School in Stara Zagora and her Degree in Defectology at Higher Pedagogical Institute, Blagoevgrad - 1989. In 1994 after graduation she obtained a qualification in psychology at the Higher Pedagogical Institute, Blagoevgrad. In 1999 she has obtained her educational and scientific doctorate degree after defending her dissertation thesis "Investigation of hemispheric specialization for dichotic phonemic perception in different types of stuttering".

In the period 1989-1997 Assoc. Prof. Dr. Ivanka Asenova has worked as a speech therapist at the Auxiliary School in Dimitrovgrad. From 1997 to 1999 she was an Assistant Professor at South-West University "Neofit Rilski".

In 2005 she was promoted to the position of Associate Professor in Medical Psychology /Neuropsychology/ at South-West University "Neofit Rilski" Blagoevgrad. She has taught and continues to teach a variety of lecture courses (Physiological Psychology, Psychopathology, Neuropsychology, Medical

Psychology, Clinical Psychology, Psychology of Anomalous Development, Psychosomatics, Psychodiagnostics and more) in Bachelor's and Master's Degree programs. From 1998 to 2001 she was a part-time lecturer at the “Bishop Konstantin Preslavski” School of Law in a special pedagogy program and from 2013 to 2016 - in a speech therapy program at New Bulgarian University, Sofia.

During her professional life, Asenova has been the scientific supervisor of 110 graduates (Bulgarian and foreign students) in Bachelor's and Master's degree programs. She has reviewed 50 diploma papers in English for students enrolled in Master's Degree program in Special Pedagogy. She has provided scientific guidance to 12 full-time PhD students, 3 of which have been successfully defended, 3 have been deferred and 6 are in the process of completion.

Asenova has participated in 11 projects, 2 of which international, on different positions - leader, expert, mentor.

She was a member of the scientific jury - with 2 reviews for "doctor of sciences", 3 reviews and 5 assessment statements for "doctor", 1 assessment statement for "professor" and 2 assessment statements for "associate professor".

Prof. Assenova's professionalism and scientific value are evident from her participation in editorial boards, including being the editor in Bulgarian and foreign journals and collections, as well as reviewing articles, collections, monographs and textbooks / including abstracts by Scopus.

She has participated in 4 national congresses in psychology, 6 international conferences abroad, and 12 scientific conferences with international participation in Bulgaria.

It is worth noting the fact that the candidate was cited in 83 publications, of which - 8 in scientific refereed and indexed publications, 69 in monographs and collective volumes with scientific review and 6 in non-refereed journals with scientific review.

2. Competition data

The competition for acquiring the academic position "Professor", field of higher education 3. Social, business and legal sciences, professional field 3.2. Psychology scientific specialty - Medical psychology (Neuropsychology) was announced in State Gazette, issue. 52 / 02.07.2019 for the needs of the Department of Psychology at the Faculty of Philosophy at South-West University "Neofit Rilski". Only one candidate participates in it and all the requirements of the Law for Academic Staff Development, including the necessary scientometric requirements, have been met. It is evident from the attached information that it possesses the necessary academic load. No irregularities were found in the procedure.

3. Description of the research output and contributions

Assoc. Prof. Dr. Ivanka Asenova participates in the competition for the position of “professor” with 1 pc. monograph (major habilitation work in English), 1 pc. Monograph, 1 pc. University textbook, 10pcs. articles and reports published in refereed and indexed databases (Scopus and Web of Sciences), 56 articles and reports in non-refereed journals (some in co-authorship) and 1 study.

In terms of content, I would conditionally divide the impressive volume of scientific production by Asenova into three complementary and interrelated spheres. I would like to make the note in advance that each of them has indisputable author's contributions, both thorough literary analysis and own empirical studies. This makes it difficult to deduce and summarize them in short.

The first and most widely represented field in the work of Asenova is related to brain lateralization, related to both developmental disorders and function of the intact (nominal) brain. This is where I would put the Brain Lateralization and Developmental Disorders habilitation work first. This monograph, published in English, is a serious work representing an in-depth study of the relationship

between brain lateralization and common in pediatric psychopathology disorders - stuttering, dyslexia, nonsyndromic intellectual disability and autism. Based on extensive literary material and her own research, the author draws significant conclusions that expand scientific knowledge in an area that is definitely understudied in our literature and research. It is a question of the still insufficient representation of the neuropsychological explanations in the understanding of the psychological and psychopathological processes and phenomena. In this sense, in addition to the thematic character of the contributions, the work has also a general methodological significance. I cannot but mention the positive assessment of the work given by Professor James Law of Newcastle University.

The issues of the relation between lateralization of brain functions and various disorders have been the subject of research interest in a number of articles and reports. They look in depth at such relations to atypical laterality, such as the neurological problems of development, cerebral palsy, schizophrenia, intellectual disability, autism. It is worth noting that the research results and conclusions do not present just an ending, but have certain prognostic, diagnostic and therapeutic implications and benefits.

In 22 articles and reports, the author presents the lateralization of cerebral functions in the intact brain. This aspect of research interest is presented through scientific results that are useful and necessary for psychology, especially for differential and pedagogical psychology. These include the influence of ethnicity and culture on differences in hemispheric asymmetry, the relationship of bilingualism with left-right hemispheric dominance, the effect of music training on language lateralization, the effect of musical and mathematical learning on linguistic-perceptual ability. Special note should be made of publications concerning the relationship between handedness and language lateralization. With her own research, the author proves that the forced switching to right-hand writing

causes changes in language lateralization. The topic of handedness has also been developed in other research experiments, where it is competently and convincingly associated with personality. In several articles, Asenova empirically proves the connection of handedness with personality anxiety, extraversion, emotional intelligence, cognitive styles, interests and special abilities.

The second area of research I would refer to is abnormal neuropsychology and general psychopathology. The first thing to note here is the monograph "Neuropsychology". It is a complete representation of the structure and functions of the brain systems presented in an appropriate, accessible and scientifically sound manner, as a substrate for mental activity and disorders. The main value of the work is the successful attempt to summarize and make a connection between the classical - from the time of Luria, and modern neuropsychological views, which is an enrichment of the existing knowledge in this field.

The University textbook "Psychopathology" is well organized and of sufficient volume, meaningful attempt to describe accessible, interesting scientifically modern concepts in psychopathology. The textbook complements two-century knowledge of disorders in mental processes and their corresponding nosological identification. Content is presented as standard in general and special (clinical) parts. It makes a good impression that the clinical part complies with the DSM-5, which "outperforms" similar texts based on the ICD-10 classification. I find it appropriate to illustrate disorders with practical clinical cases which increase the didactic value of the textbook.

Nine articles related to the psychological, diagnostic and therapeutic aspects of developmental psychopathology are definitely related to this field. I would mention publications reflecting studies of stuttering, temperament, communicative disorders, hyperactivity and relationship with the family, parent-child relationships

in cases of severe disorders, and the therapeutic model for working with developmental dysphasia.

The third area concerns a number of issues related to personality psychology. In a total of 13 articles, the author addresses important and relevant issues of child-adolescent neuroticism and anxiety, vocational guidance, emotional intelligence, individual cognitive styles, personality profile of addicts, mothers of adoptive parents, the impact of institutionalization on personality, and therapeutic issues. They are up-to-date, supported by their own research and complement the idea of the author's versatile purpose.

4. Notes and Recommendations

I would recommend Asenova to continue her work on the really unknown in our country Criminal neuropsychology, because this is necessary for understanding the biological side of criminal behavior. I would also recommend the publication in Bulgarian of her rehabilitation work.

5. Teaching work

I have no personal impressions of Asenova's teaching work. However, judging from the biography and the reference report she has provided, she appears to be a successful teacher in a broad psychological field with an emphasis on biological aspect. Without listing all her teaching experience, I would mention the Lecture Courses in Physiological Psychology, Psychopathology, Clinical Psychology, Medical Psychology, Management Psychology in Bachelor and Master Programs in Psychology, Social Pedagogy and Public Relations. Her teaching biography is complemented by teaching as a part-time speech therapist at two other universities.

6. Conclusion

In view of the above, I strongly recommend that the members of the distinguished scientific jury submit to the Faculty Council of the Faculty of

Philosophy of the South-West University "Neofit Rilski" the award of the academic position "Professor" to Assoc. Prof. Dr. Ivanka Asenova in professional direction 3.2. Psychology (Medical Psychology (Neuropsychology)) at the Faculty of Philosophy of the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad.

27.09. 2019

V.Turnovo

Jury Member:

/Prof. Dr. M. Hadzhyiski/